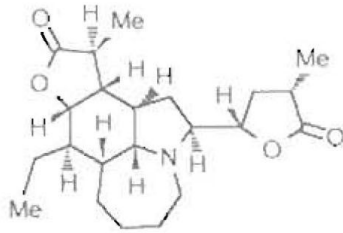
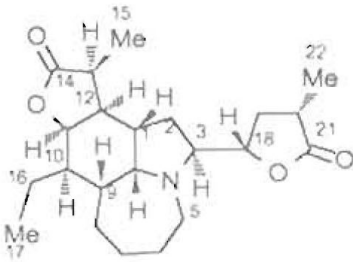

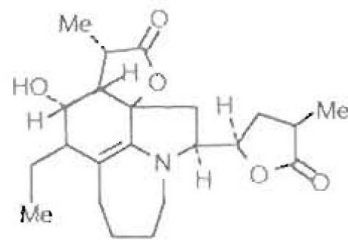
Theo Dược điển Việt Nam II, Tập 3, hàm lượng alcaloit toàn phần trong rễ bách bộ cần đạt là 0,15% tính theo tuberostemonin L - G.

Tuberostemonin

Neotuberostemonin

Oxotuberostemonin

Ngoài ra, rễ bách bộ còn chứa 2,3% glucid, 9,25% protid, 0,84% lipid, nhiều acid hữu cơ (acid malic, acid oxalic, acid succinic, acid acetic, acid formic) và 3 dẫn chất bibenzyl (3, 5 - dihydroxy - 4 - methylbibenzyl ; 3, 5 - dihydroxy - 2' - methoxy - 4 - methylbibenzyl và 3 - hydroxy, 2', 5 - dimethoxy - 2 - methylbibenzyl).

Tác dụng dược lý

Nhiều nghiên cứu thực nghiệm đã chứng minh trong y học cổ truyền, bách bộ được dùng chữa ho, trị giun và diệt sâu bọ là đúng đắn.

1. Tác dụng chữa ho: stemonin có tác dụng làm giảm tính hưng phấn của trung tâm hô hấp động vật, ức chế phản xạ ho, do đó có tác dụng trị ho.
2. Bách bộ đã được thí nghiệm chữa bệnh lao hạch có kết quả tốt.
3. Tác dụng trị giun và diệt côn trùng: ngâm giun vào dung dịch 0,15% stemonin, giun sẽ tê liệt sau 5 - 10

phút. Nếu kịp thời lấy giun ra khỏi dung dịch, giun sẽ hồi phục lại. Tiêm dung dịch stemonin sulfat (3mg) vào ếch nặng 25g, có thể làm cho ếch tê bại, sau 12 giờ thì bình phục. Dùng rượu thuốc bách bộ 1/10 trong rượu 70°, ngâm hay phun vào con rắn, rắn sẽ chết sau 1 phút. Nếu ngâm rệp, con vật sẽ chết mau chóng hơn.

4 Tác dụng kháng khuẩn: bách bộ có tác dụng diệt vi khuẩn ở ruột già và kháng vi khuẩn của bệnh lý, phổ thương hàn.

Nước sắc vỏ rễ bách bộ có những tác dụng dược lý sau:

1. Nước sắc 10 - 50% rễ bách bộ có tác dụng làm liệt giun (liệt mềm) sau thời gian từ 8 - 20 giờ. Giun đã bị liệt do tác dụng của thuốc không hồi phục được lại sau khi đã rửa sạch thuốc. Bách bộ có tác dụng làm tan rã chất kitin bao bọc xung quanh giun.
2. Với liều vừa phải, bách bộ không ảnh hưởng trên hoạt động cơ bóp của tim, huyết áp, hoạt động cơ bóp của ruột và tử cung và không gây độc với động vật thí nghiệm.
3. Dung dịch alcaloid toàn phần chiết từ rễ cũng như từ lá và thân cây bách bộ đều có tác dụng long đờm rõ rệt trên chuột nhắt trắng và làm liệt cơ giun dũa ở lợn. Do đó có thể sử dụng cả lá, rễ và thân cây làm thuốc trị ho và trị giun.

Rễ bách bộ có tác dụng kháng khuẩn đối với *Mycobacterium tuberculosis*. Thuốc ức chế trung tâm hô hấp mà không ảnh hưởng tới tim. Cao cồn của rễ có tác dụng diệt chảy rần mà không độc và không kích ứng đối với người. Dung dịch 0,15% alcaloid stemonin làm tê liệt giun đất. Sau khi lấy ra khỏi dung dịch, giun hồi phục lại. Thuốc có tác dụng trên tim, lúc đầu làm tim bị kích thích, sau đó bị tê liệt.

Tính vị, công năng

Bách bộ có vị ngọt, đắng, tính hơi ấm, có tác dụng nhuận phế, sát trùng.

Công dụng

1. Chữa ho, ngày dùng 4 - 12g, dưới dạng thuốc sắc, cao, viên hoặc bột.
2. Chữa giun, ngày uống 7 - 10g, dưới dạng thuốc sắc, uống sáng sớm, lúc đói, trong 5 ngày liền sau đó tẩy.
3. Diệt côn trùng, nước sắc bách bộ, cho thêm ít đường, ruồi ăn phải chết tới 60%. Dung dịch 1/20 giết chết bọ gây 100%. Rắc bột bách bộ vào hố phân, giòi chết 100%.